Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XV — Reus Dijous 2 d' Agost de 1900 — Núm. 3.630

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibrerias d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografía Mallofré, carrer Junquera, 6.
No 's retornan los originals encara que no 's publiquin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

	Ptas.
Reus, un mes.	1
En provincias trimestre.	3'50
Extranger y Ultramar	7
Anúncis, á preus convencionals.	

Farmacia Serra

12 ANYS de continuadas curacions y d' una aceptació general, son las millors probas pera demostrar que 'l

XAROP SERRA

es lo millor remey pera combatre per crónica y rebelde que sía tota classe de..... **TOS**

La que paga més contribució de la provincia.

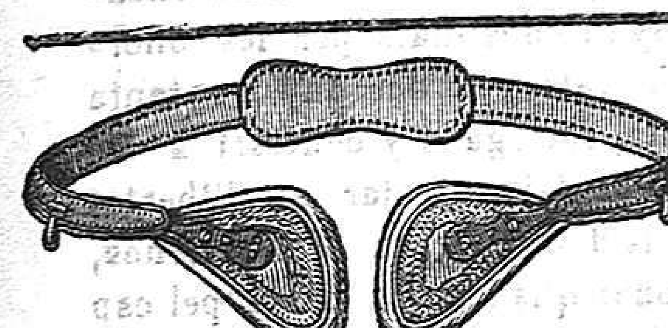

IMPORTANTÍSSIM

als herniats (Trencats)

Lo que acredita á una casa de comers no son precisament las alabansas inusitadas ni 'l reclám de falsos remitits y certificats, medis molt empleats en las grans capital; pero aquí, ahont tots nos coneixém, sols los fets ab sa incontrastable elocuencia assentan las reputacions; per això aquesta casa s' enorgulleix d' haver fet de cada comprador un parroquiá y de cada parroquiá un propagandista entussiasta.

Son molts los que han acudit á consultarme creguts d' estar herniats (trencats) y fet lo regoneixement s' han convensut de lo contrari.

La opinió dels senyors facultatius d' aquesta comarca respecte al meu establiment «La Creu Roja» y 'ls set anys de práctica en la casa Clausolles de Barcelona, son garantías que no olvida 'l públich.

Braguers de tóta classe ló més práctich y modern pera la curació de las hernias

Especialitat en braguerets de cautchuc pera la complerta y prompta curació dels tendres infants.
Elastichs omopláti̇chs pera evitar lo carregament d' espatllas.
Faixas hipogástricas pera corretjir la dilatació y abultació del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurgiá especialista en lo tractament de las hernias.

ESTABLIMENT LA CREU ROJA PLASSA DE PRIM.-REUS

L' ADVOCAT

D. RAMON VIDIELLA Y BALART

ha trasladat son despaig al pís primer de la casa número 1 (bis) de la Plassa de Sant Francesch, cantonada al carrer del mateix nom.

Secció doctrinal

Euskaria

Los anys passan y 'ls pobles forts á despit de las desgracias se perpetúan. Ventadas furientas han conmogut la terra dels euskars, peró l' arbre de Guernica segueix dret, vetllantla ab sas brancas estiradas com els brassos d' una la creu.

Vintiquatre anys fa que á n' aquell poble li foren suprimidas las sevas lleys, las que 'l feyan existir ab vida propia, vida qu' era carn del seu cos y emanació del seu esperit y vida tan consubstancial á la seva naturalesa, que surtía expontaniament com un baf creador de terra ahont habita.

Tan vell com l' historia, el poble euskar s'ha mantingut de forsa centurias arrapat á la costa cantábrica del Ebre al Adur, com un códol milenari que després del Cáucas, anés rodolant pels sigles á fixarse en el joyós terrer que Deu li senyalá. Ferm y seré ha vist desde sas montanyas baratar al plá de dominadors, y extendres per en mitg d' ell la ratlla d' una frontera que si feu senyal á n' el mapa, no 'n feu á la llengua ni 'n feu á n' els cors. Fins allí anaren á cercarlo las legions d' August, y las áligas romanas no poderen trescar pels seus penyals. Arrán dels seus refugis muntaren los goths de Wamba y si s' assentaren á la planura fugiren de las serras. Per las sevas valls correren los exércits del Abderrahmans, més la creu coroná sempre 'l menestir de Leyre, que aquellas tribus indómitas y guerreras, si reculavan á l' empenta de l' invasió enemiga, aviat com lo rocám del seu mar, desfeyan y tiravan lluny l' onada que 'ls hi venía sobre.

Aquet poble que ha vist las sevas lleys surar vencedoras de totas las tiranías de la Edat mitjana y la Edat moderna, no havia entrat á la unitat d' Espanya per sor del vensut sino per pacte. Aixís Guipúscoa ben lliure era quan envià embaixadors á Alfons VIII proposantli l' entrega de la provincia, pera regnar en ella conforme á las constitucions del país. Alava, ben senyora de sí mateixa se considerava quan tractá ab Alfons XI d' unirse ab ell, reservantse lo eno reconeixe superior en lo temporal y governantse per sas propias furs y lleys.» Y per fi, Viscaya, govern ben seu tenia quan per haverse enmaridat la seva soberana D.ª Joana Manel ab D. Joan II de Castella, á la seva mort passá 'l senyoríu á don Enrich IV, qui jurá per sí y sos successors mantindre separats los governs de Viscaya y de Castella, deixant á cada hu l' imperi de sas lleys. Fou, donchs, la unió, una unió paccionada, y no aná seguida de concessió de privilegis, sino de reconeixement de drets; la autonomía que disfrutava no la devia á ningú, era una facultat en exercici, facultat que tenen *per se* tots los pobles majors d' edat y no incapassos, facultat qu' es imprescriptible y inalienable, y que Euskaria al ajuntarse á Castella no tractava ni en somnis de vendrels, sino de garantirla millor.

Aquest poble de tan antiga rassa, que Humboltd creu veure en ella la dels aborígens d' Espanya, vivia felís ab la seva llegislació, recullit en petits vilatges sense més atractiu que 'l sant y dols escalf de la familia que anima y alegra, sense ciutats populosas y ab un terrer format d' estretas valls y esquerpas montanyas. Envoltat d' aquet medi seré, practicava las sevas lleys reflexe de la seva personalitat autónoma, enorgullit de la seva patria y serven de la seva fe, y las practicava ab amor, perque havian convertit en paradís las sevas montanyas, li donavan justicia honrada y administració senzilla, y 'l feyan ditxós ab la llibertat que rendeix falaguera la vida y fructuós el treball.

Aquest poble sols gloria y sacrifici havía dut á Castella d' ensá que va juntarhi la seva sort. Las empressas de mar y terra d' aquella, van desde allavors unidas á noms de vaschs, y 'l poble que contribuhí al triomf de las Navas y aturá als franch á Roncevalles, doná fills que descubriren y conquistaren las Canarias, doná un Elcano que circunnavegá 'l món, un Urbieta que feu presoner á Francesch I, un Legazpi que conquistá Filipinas, un Lezo que vencé per mar á Inglaterra, un Churruca que morí gloriosament á Trafalgar. Y á cambi de tot aixó á Euskaria li ha sigut privat el parlar y viure á son grat, com li demana la seva naturalesa.

Las Corts espanyolas prou reconeixeren y confirmaren los furs en 25 d' octubre de 1839; los polítichs espanyols prou alabansas los hi cantaren; vejám sinó lo que deya al any 1873 al mateix Cánovas autor després de la abolició: *lejos de desear que desaparezcan de allí instituciones semejantes, querrialas yo comunicar si fuera posible, al resto de España. Las libertades locales de los vascongados, como todas las que engendra y cria la historia, aprovechan á los que las disfrutan, y á nadie dañan, á no ser que se tome por daño la justa envidia que en otros excitan.* Y 'l sentit de las frasses den Cánovas, es el d' altres, d' Olózaga, Orense, Castelar, Ruiz Zorrilla. Sagasta y demés demócratas. Pero vingué l' acabament de la guerra carlina y 's volgué fer pagar á n' aquell poble las llágrimas y 'ls desastres d' aquell cruent episodi de la historia contemporania.

En efecte, en 21 de juliol de 1876, se firmá la Lley d' abolició del sistema degovern d' Euskaria, y 's someté á tots los pobles lliures d' Espanya, á la igualtat d' una mateixa desgracia. D' allavors fins avuy las disposicions legals han marcat pera Euskaria un divorci complert entre la constitució interna y la lley vigent, y han sigut pera ella com eran pera nosaltres desde molt temps enllá, millor que midas de govern prudent, deturadoras d' energías propias y aufegadoras de personalitats vivents. L' Estat sols s' ha atalleyat d' uniformar, refugint en absolut la noble emulació que s' estableix dintre una societat política superior, y en cada regió 's presenta davant de las altres vestida ab totas sas galas propias, pera fer triomfar la idea que simbolisa 'l seu pensament social.

Caygué Euskaria, y pot ben retreureu! Fora del terrer afectat per l' abolició dels furs altra protesta no s' alsá contra aquest fet que la de Catalunya. Aquesta conducta de germanor es tradicional en la nostra terra, que nosaltres al reivindicar á tothora la nostre autonomía, declarém llegítima igual inspiració en las demés regions, donchs sols autónomas aquestas, poden donar al Estat sanch viva que 'l deixi moures ab desembràs y forsa. Per aixó Catalunya en lo cap d' any de la pérdua de las llibertats euskaras fa vots per sa instauració y saluda la senyera creuada d' aquell poble ab un ¡Deu vos guard Euskaria!

FRANCESCH RODON.

Retalls útils

Lo caciquisme, segons «El Nuevo Régimen»

En el mensaje dirigido al señor Silvela por el Círculo Barcelonés de la Unión conservadora, mensaje de que hablamos en otro artículo, se pretende que se extermine el caciquismo aboliendo la política de bandos; y el señor Silvela dice que contra el caciquismo no basta la acción del Gobierno y no se logrará extinguirlo sin el esfuerzo de las clases y los intereses lastimados contra los que abusan de su apatía, sin que tomen parte activa en las elecciones y no rehuyan la entrada en los Ayuntamientos y las Diputaciones de provincia.

El señor Silvela engaña á sus propios adeptos. Harto sabe de dónde procede el caciquismo. Obra exclusiva es de los gobiernos. Ninguno tiene bastantes fuerzas en la Nación para conseguir legalmente el triunfo en las elecciones; buscan todos á los hombres que arrastran más electores y les entregan la administración y la justicia. ¿Delinquen? Los amparan. ¿Tienen pleitos con sus convecinos? Interponen su influencia para que los ganen. ¿Se ponen en lucha con los que ejercen autoridad en el pueblo,

el distrito ó la provincia? No es raro que sean éstos los qué sucumban.

Extiende luego el cacique la protección del Gobierno á todos los que le acatan y están dispuestos á secundar sus propósitos. Los escuda contra los tribunales, los favorece en las quintas y el reparto de los tributos, les abre las puertas de los Ayuntamientos y las Diputaciones provinciales, tal vez las de las Cortes. No todos gozan, como es natural, de la misma influencia: la tienen mayor ó menor, según las fuerzas que los siguen.

Advierten los pueblos ese poder en los caciques, poder que con frecuencia se extiende à que los jornaleros encuentren ó no trabajo, y terminan por sometérseles. Nada temen ya los caciques. Cuando llegan las elecciones las hacen á su antojo. En numerosísimos pueblos no abren siquiera los colegios: asignan al candidato ministerial los votos de todos los electores. ¿Hay poblaciones en que aún se lucha? Falsean los caciques los escrutinios parciales y los generales, contrarrestan las actas legítimas con las que son fruto del fraude y del amaño, y se entregan con el mayor descaro á todo género de amaños y violencias.

Al ver las gentes honradas tan odiosos manejos y sus resultados, ¿cómo han de salir de su apartamiento? Prometió el señor Silvela legalidad en las elecciones, y ya se vió lo que hizo: seguir las sendas trilladas por sus antecesores. ¿A cuántos caciques habrá dejado de prestar su poderosa mano? A ninguno ciertamente. Como que por ellos tienen mayoría en las Cortes.

El caciquismo no desaparecerá. No morirá sino bajo un régimen federativo donde cada región sea un Estado.

La qüestió Xina

«S' ha fet pública en la Prempsa una nota oficiosa dihent que, si fossin dignas de fe las seguritats que las autoritats xinas donan ab una insistencia extranya de que están salvos los ministres extranjers, se devía tenir ara comunicació ab aquets ministres, puig que 'ls telégramas xinos deixan entendre que 's té lliure accés sobre ells.»

Aixó que es lo que telegrafían de Londres á un colega de la nit ab fetxa 29, es, ni més ni menos, que lo mateix que deyam en nostra crónica del dia 27 com judici propi y com opinió de moltas personas que están molt lluny de conéixer totas aqueixas intrigas diplomáticas que s' están fent ab tanta abundancia.

¡Sembla mentida que 'ls inglesos, que en punt á diplomacia solen acreditarse de superiors, hagin tardat tant en compendre lo que tot lo mon per intuició natural havía comprés.

Tenían las potencias, y molt principalment Inglaterra, posada sa atenció y sa confiansa en las gestions de Li-Hung-Chang, y en espera del resultat d' ellas se suspengué tota acció armada contra la capital del Celeste Imperi.

Pero Li-Hung-Chang ha sortit lo que créyam desde 'l primer moment: un pillo astut que s' ha proposat burlarse de las potencias y donar temps á que 'ls xinos s' organisin pera una guerra formal; detells molt recents venen á confirmar nostra opinió tantas vegadas indicada.

Lo cónsul d' Italia á Canton demaná á aquest virrey, model de virtuts xinas, que li senyalés un medi dels que están á son alcans pera posarse en comunicació ab lo ministre d' Italia á Pekin y obtenir d' aquést contestació sobre un assumpto en que no podían intervenir altras personas.

Li-Hung-Chang, després de pendres pera reflexionar tot lo temps que li semblá convenient, contestá al cónsul que li era impossible accedir á sos desitjos, perque tots los despaigs de Pekin son rebuts per conductes secrets. Després existeix lo propósit de tenir absolutament incomunicats als representants extranjers de Pekín ab sos respectius Governs. ¿Per qué?

Pero encare se descubreix bastant més la mala fe del influent dignatari oriental en la especie que ha fet pública un periódich de Nova York; y es un telégrama firmat per lo mateix Li-Hung-Chang en que aquést, al anunciar, ab referencia á noticias de Pekín, que tots los extranjers están vius y en complerta seguritat, afegeix molt fresch que «es inùtil la marxa dels aliats sobre Pekín». Y es molt possible que las potencias, prenent en compte opinió tan autorisada, deixin á Xina que arregli á sa manera lo conflicte, sense que 'ls mogui á pendre determinacions definitivas ni encara la actitut de las tropas xinas, que en só de guerra prenen posicions en los punts més estratégichs del Imperi, atacan á Russia, repeteixen matansas y 's preparan á invadir la Corea.

Europa quedará als peus de Xina: será una página brillant de la historia de la civilisació europea al acabar lo sigle XIX.

La guerra del Transvaal

Asseguran algunas de las escassíssimas noticias que en aquets últims dias s' han rebut del Africa Austral, que 'ls boers han deixat á Middelburg, replegantse sobre Machadodorp.

Coneixent lo sistema de fer la guerra que tenen los federals, es molt probable que aixó sía absolutament cert; pero al mateix temps es indiscutible que 'ls hi te compte y 'ls hi oferirá ventatjas aquesta operació de retirada sobre sas posicions interiors.

Ara bé; ¿será igualment ventatjós pera 'ls inglesos l' avans de sas divisions sobre Milddelburg?

Aquest punt se troba sobre la línea férrea de Delagoa, à uns 140 kilómetres al Est de Pretoria; y si l' espay que mida entre la capital y Milddelburg estigués complertament assegurat d' un atach dels boers, las forsas inglesas que lord Roberts dirigeix en son avans cap á Orient, no tindrían necessitat de cuydarse pera res del territori recorregut pera dedicarse sols á buscar lo medi de prolongar son avans fins á la frontera de la colonia portuguesa.

Pero no ocorre aixó, per desgracia pera las tropas británicas. Al Nort y al Sur de la vía férrea de Delagoa hi ha grans espays de terreno complertament dominats per los boers y que permet l' accés de aquets sobre cualsevol punt del ferrocarril que 's proposa atacar; aquesta circunstancia obliga al general Roberts á protegir la línea entre Pretoria y Middelburg ab núcles de consistencia suficient pera que no 's deixin copar com altres molt petits destacaments: las forsas necessarias pera aquesta protecció tenen que anarlas restant de las que emprengueren l' avans; y si en cada estació, en cada camí de cruse, en cada de obra fabrica ha d' anar deixant una guarnició, y aquestas han de ser més de 20 sols en lo trajecte comprés entre Middelburg y Pretoria, arribará un moment en que 's veurá reduhit a operar al devant ab dos ó tres brigadas tot lo més, y per poch numerosas que sian las forsas dels boers en las inmediacions de Machadoorn, arribarán á superar necessariament á las inglesas útils pera combatre.

Ja hem vist que 'l generalíssim ha intentat assegurar la posició absoluta de totas las regions compresas dintre de sas líneas de operacions y que en la actualitat, seguint son sistema de desembrassar lo front de las columnas inglesas d'avans, procurin primer que tot mantindres sobre sos flanchs y amenassar sa retaguardia.

Lord Roberts avansa ara cap al Est, pero te als boers al Nort y al Sur de sa línea actual de comunicació ab Pretoria, al voltant d' aquesta capital y en lo Nordest d' Orange; las legions británicas disposan sóls del terreno que trepitjan y mentres lo trepitjan, salvo frecuents excepcions en que ni encara trepitjantlo ho posseheixen.

Aixó no es una conquistã ni podrà serho jamay en las condicions en que s' ha colocat la campanya.

CRÓNICA

Ahir fou lo darrer dia dels vuyt que dura en nostra ciutat la fira anomenada de Sant Jaume, haventse vist aquest any del tot desanimada.

La major part de las barracas quedaren ja ahir mateix desmontadas.

—

Segueix apretant de ferm la calor haventhi estonãs del dia en que fins se fá insufrible.

—

Ab la boca seca y sens una gota d' aigua per salut, llegím lo que segueix:

«S' ha concertat ab bon éxit un empréstit pera dotar d' aiguas potables à la ciutat de Lleyda».!

També à Reus farém lo mateix... un dia després del judici final.

—

Aviat serán restablertas las garantías constitucionals á Valencia, continuant en suspens á Madrid y Barcelona.

—

Ahir no reberem lo cambi de nostre confrare «Los Debates» de Tortosa.

No 'ns extranyan aquestas irregularitats després d' haver llegit los abusos de correus que denuncia, desde fá alguns dias la prempsa tortosina.

—

En la secció «Nos ab nos» de nostre apreciat confrare «La Renaixensa» hi llegim lo que segueix:

«Per diaris pocas soltes no hi ha com los de Madrid que 's pensan defensar la llibertat *que tanta sangre nos cuesta*.

Parlém d' una cosa que va succehir cincuenta anys enrera, y ja veuhen sortir la vella y 'l corb de la tradició, y. si estigués á la seva ma, vos posarían vuyt dias pà y aygua. Vos escapa parlar del temps de Felip IV, y desseguida surt en Silvela, fuetejantlo perque te tantas contemplacions ab lo bisbe Morgades y ab lo metje Robert y ab en Durán y Bás que se 'ls deuhen figurar sempre ab la fals á la má, com si 'l suar fos una feyna tant regalada. Perléulos de don Jaume y vos dirán que no ha existit. Retrayeu lo del marit de la reyna Isabel y contestarán (potser ab un xich de rahó) que era un calsassas.

De la revolució francesa cap enllá no es permés parlar més que d' en Gonzalo de Córdoba (un senyor que no volía donár comptes); del Cid, que, si fos cert lo de la tradició, no voldríam pas ser de la seva ánima; del Rey *sabio*, que escribía be perque no escribía gayre; d' Isabel la Católica, á quí molts deuhen encare avuy lo sou que guanyan encauhats per les oficinas. Tot lo demés que 's retregui del any vuytanta nou enllá es obscurantista, retrógado y contrarí á las llibertats modernas, que 'ns deixan estar en llibertat quan als que manan no 'ls dona la gana d' agafarnos, que 'ns permeten enrahonãr quan no 'ls passã pel cap cusirnos la boca, y que fins nos deixan reunir pacificament á riscos de que 'ls matalassers de la Plassa de Palacio estobin la esquena dels ciutadans del *país más liberal de Europa*.

Solzament digueu que al temps de la Inquisició aixó no passava, ja vos surt un federal dels del fill d' en Pí dihentvos que volen caminar enredera «com los cangrejos», com si 'ls cranchs hi tinguessin res que veure ab la Inquisició y com si fos ben probat que hi caminan cap endarrera. Lo únich que es ben probat es que si son un xich grossos y us amarran un dit quan corren per las rocas, s' hi coneix de debó. Dels «cangrejos» no 'n sé res més que aixó y que son bons ab arrós, sino que no s' ha de dir que se n' ha menjat, perque menjar arrós ab cranchs fa molt pobre. Los federals del fill d' en Pí y Margall al arrós s' hi fan posar potas de llagosta que son bonicas y allargan.

Es un gust llegir «El Liberal» y «El País» y «El Correo», y de tant en tant, quan los *cangrejos* surten á flor d' aygua, llegir «La Autonomia» de Reus, que defensa totas las llibertats hagudas y per haver, inclós lo que va permetre que agafessin al diputat senyor Vallés y Ribot y que 'l tinguessin un grapat de dias á las Dressanas sense dirli al deixarlo anar res més que «puede V. marcharse». Jo ab una mica menos de llibertat y ab la seguretat de que 'm deixin dormir en lo meu llitet de monja ja 'n tinch prou. Lo que 'm falta es la seguretat aqueixa, diga lo que diga la Constitució del *país mas liberal de Európa*.

No sé qui 'ls ne va ensenyar de ser lliberals als que escriuhen aquells diaris. Si varen aprobar la assignatura á la Universitat de Zaragoza, ó be al colegi que hi havía avans al carrer major de Gracia y que en una tarde feya batxiller al que tingués l' unsa pel títol y 'ls duros que 's necessitavan per pagar los drets d' exámen.

Siga qui siga 'l mestre, lo cert es que varen sortir ben ensinistrats y que 'l mateix emperador del Marrok al costat d' ells es un xiuxó comparat ab una unsa de perruca. Las prédicas d' en Robespierre se 'ls quedaren desde jovenets tant clavadas al cervell, que 'ls mateixos Girondins los tractarían de «cangrejos».

Llibertat y toros. D' aquest pá es del que tenen plena la pastera.

Per aixó han donat tant bell resultat los seus predicats per tornar á la Revolució de Septembre, d' aquella Revolució que á mí 'm va dar no més que uns quants dias d' alegría, pero d' alegria d' aquella que engreixa.

Y no 'm preguntin de quina alegría parlo, que algú 's podría enfadar. Lo únich que 'ls puch dir es que no está renyida ab la lley de Deu.

Jo tinch unas ideas molt avansadas encara que devegadas vulgui caminar com los *cangrejos*.

—

S' ha publicat lo número 24 de la Revista quinzenal *La Palma* ab lo següent sumari:

Dibuix á lá ploma de P. Galofre, Festas de la Casa, L' «Orfeó Catalá» á Reus; Transformació, poesía de Bonaventura Ramentol; Pluja, poesía de P. C. y Ll.; Cuentos populars, de Bonaventura Ramentol; La Palma, poesía de L. P. S. de J.; Bibliografías, Cuento, de Adelardo Comas; Cavilacions, Teatros, Plany y Somni ditxós, del llibre «Sentiments»; Dátils. A més reparteix cuatre planas ab poesías del Certámen de

«La Palma» y altras cuatre de la comedia lírica en un acte y en prosa original de nostre company de Redacció en Pere Cavallé, ab música d' en Domingo Nogués, titulada «La Cegueta».

La Reina Regent ha enviat al Pare Collell per conducte del Capitá general de Catalunya, y ab destí á las Germanetas dels pobres de Vich, la cantitat de 1.000 pessetas.

—

Per no haverse reunit suficient número de senyors regidors no 's pogué celebrar ahir la sessió de primera convocatoria.

—

L' alcalde de Tivisa interessa la detenció de la vehina d' aquella vila Josepha Pellicé, casada, la cual, segons declaració de son marit, té perturbadas las facultats mentals.

—

Pera 'l prop vinent diumenge está anunciada la aparició del periódich catalanista «Lo Camp de Tarragona.

—

En los espayosos jardins del Coral, de la important vila de Falset, se reuniren en lo matí del diumenge uns 600 agricultors dels pobles d' aquell partit, celebrant un entussiasta «meeting», qual objecte fou organisarse y nombrar una Directiva que en representació de tots los agricultors de dit partit practiqui quants travalls sian necessaris pera recabar dels Poders públichs lo cumpliment del R. D. en virtut del qual deu condonárselshi la contribució de las fincas filoxeradas.

Dita Directiva fou nombrada per unanimitat, sense que en la reunió hi hagués hagut la menor nota discordant.

—

Lo primer diumenge del próxim mes de Septembre se celebrará una romería à Ntra. Senyora del Tallat, que 's venera en la iglesia de Rocallaura.

Está encarregada de la part musical la capella de Montblanch, y del sermó, un dels millors predicadors de nostra regió.

—

Lo recaudat en lo dia d' ahir en l' Administració de consums per diferentes especies puja á la cantitat de 688'47 pessetas.

¡Oh! malalts que patiu!

Recobreu la alegría, donchs en pochs dias recobrareu la salut encarque sia 'l mal crónich de més de vint anys.

Pera més detalls llegeixis en 4.ª página **Miraculosos confits ó Injecció anti-venéreos y Roob anti-sifilítich COSTANZI.**

Secció oficial

Registre civil

del dia 1 de Agost de 1900

Naixements

Cap.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Anton Biosca Castellá 66 anys, Sant Pere Alt 2.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Ntra. Sra. dels Angels.
Sant de demá.—Sant Nicodemus.

Secció comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 31.

De Hamburgo y esc, en 22 dias, v. Pizarro, de 772 ts., ab efectes, consignat als Srs. Mac-Andrews y C.ª.

De Málaga y esc. en 6 diés, v. Játiva, de 793 toneladas, ab alcohol, sucre, ferro y bocoys buyts, consignat á don Anton Más.

Despatxadas

Pera Helsingfors y esc. v. rús Pollux, ab efectes.
Pera Londres y esc. v. Pizarro, ab efectes.
Pera Ayamonte y esc. l. San Lluís, ab efectes.
Pera Génova y esc. v. Játiva, ab efectes.

—

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, 27.

Cotisació á Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir.

Interior	72'23	Cubas del 86	85'18
Colonial	'	Cubas del 90	71'12
Orenses	23'05	Amortisable	92'25
Norts	48'70	Ob. 5 p% Almansa	'
Alicants	72'50	Id. 3 p% Fransas	51'25
Filipinas	'		

PARIS		MADRID	
Exterior	71'70	Interior	72'15
GIROS			
París	28'25	Londres	32'25

Se reben órdres pera operacions de Bolsa Compra y venta al contat de tota classe de valors cotisables de Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas de tots los paissos.

—

J. Marsans Rof

Representant, Joaquim Sociats

CARRER SANTA ANNA, 26.

Cotisació á Barcelona á las 4 de la tarde del día d' ahir.

Interior	72'22	Aduanas	'
Amortisable 5 0|0	92'45	Norts	48'70
Colonial	116'75	Alicants	71'12
Cubas 1886	85'25	Orenses	23'05
Cubas 1890	71'12	Obs. 6 0|0 Fransas	94'12
Filipinas	'	Id. 3 0|0 id.	51'23
Exterior París	71'75	Id. Almansa 3 0|0	'
GIROS			
París	28'25	Londres	32'25

Ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y París.—Compra y venda al contat de tota classe de valors.—Descompte de cupons.—Compra de monedas d' or y bitllets de tots los paissos.—Giros sobre Barcelona y Madrid.

Anuncis particulars

COLEGI DE 1.ª Y 2.ª ENSENYANSA

DE

NTRA. SRA. DE MISERICORDIA

DIRIGIT PER

D. Joseph Maria Domingo

Llicenciat en Ciencias

Reus.—Arrabal alt de Jesús, 44.—Reus.

Lo dia primer de Juny doná principi un curset preparatori pera l' exámen d' ingrés indispensable als que desitjin cursar lo Batxillerat.

Durant l' istiu continuarán obertas las classes de Párvuls, Elemental Superior y las especials pera Senyoretas de 8 á 9 y de 12 á 1.

Lo dia 15 del próxim Setembre s' obrirá la matrícola pera las classes de 2.ª ensenyansa, comers, dibuix, pintura, gimnassia, solfeig y música vocal é instrumental; totas á cárrech de reputats Professors.

Existeix també en lo Colegi la Sucursal del Seminari de Tarragona.

Director espiritual lo Rvnt. D. Pau Cesari.

Professor de Religió lo Rvnt. D. Joan Rius.

Los resultats en la ensenyansa son positius, la educació cristiana y 'l tracte ab los pensionistas es de familia, procurantloshi una alimentació abundant y nutritiva.

S' admeten pensionistas, mitj-pensionistas y externs.

Reus 27 de Maig de 1900.

AVÍS

La Camisería de JOSEPH MARTORELL, s'ha trasladat del Arrabal Santa Anna, núm. 10, al carrer de Monterols, núm. 40.

Gran novetat en corbatería, géneros de punt botons y gemelos pera camisas.

Se confeccionan calsotets, camisas, colls y punys.

Especialitat en la mida

LLIBRES

Poesías, de D. Eugeni Mata y Miarons.—Una pesseta, 'l tomo.

Rosari del cor, poesías de D. Francisco Gras y Elías.—Duas pessetas, lo tomo.

Se venen en l' Imprempta d' aquest diari.

RECADER DIARI

DE REUS A BARCELONA.

EDUART ARGEMÍ, te 'l gust de participar al públich en general y á sos amichs en particular, que fa 'l viatje diari de Reus á Barcelona y vice-versa.

S' encarrega de tota classe de recados y comissions á efectuar ja sía á Barcelona ja en alguna de las estacions de la vía de Vilanova ahont te corresponsals.

Hora de sortida de Reus, 4'35 matí.

Id. d' arribada á Reus, 5'35 tarde.

Los encarrechs son entregats á domicili segons se desitji.

A Reus dirigirse al carrer de Llovera, 33, baixos, y á Barcelona, Hospital 2 y 4.

Lo preu dels encarrechs es módich.

Lo recader compta ab totas las garantías exigibles.

Telégramas

Madrid 1.

Lo govern ha ordenat la detenció de varis telegramas que feyan l' apología den Bressi, fundantse en la circular del Tribunal Suprem.

En Silvela ha negat en absolut que projecti extremar las midas de rigor contra l' anarquisme.

També ha dit que si las potencias inician una conferencia pera tractar de la repressió del anarquisme, Espanya hi concorrerá, sumantse als acorts que 's prenguessin.

—La prempsa atribueix al senyor Silvela lo propósit d' adoptar midas d' extraordinari rigor contra 'ls anarquistas.

Santander.—Ahir va calarse foch als magatzems de tabacos de la Companyía Arrendataria.

Va cremarse bona part del edifici y uns 35 miltersos de tabach, que 's calcula valian més de tres milions de pesetas.

No hi ha hagut desgracias personals.

—Comunican de San Sebastián:

La Unió Catalanista está distribuhint per tots los centres y societats d' Espanya lo Missatge que entregá fa poch á la Reyna.

Aquí se n' han rebut diferents exemplars.

—S' ha acordat que vagi á Roma una missió extraordinaria pera asistir en nom del Govern, als funerals pel descans de l' ánima del Rey Humbert.

Ara 's diu que l' enviat extraordinari no será lo general Echagüe, sino un personatge de més representació.

Abans de ferse 'l nombrament s' explorará lo que farán las demés nacions.

Londres.—Mr. Salisbury considera l' assessinat del rey Humbert com resultat que distingeix á la societat moderna.

Diu que la societat peca d' un excés d' indulgencia, respecte d' aquets crims.

Berlin.—Se creu difícil la repressió del anarquisme, per tractarse d' actes individuals que son resultat d' extravios mentals.

Roma.—Se tem que la nova monarquía dugui una violenta reacció, atesa la molta influencia que l' emperador Guillém té sobre del nou Rey.

París 1.

De Londres comunican que 'l general Roberts telegrafia que no son 5.000 sino 986 los boers que van entregarse á Prinsbou.

Tenían no més que un canó.

—Un telégrama de Lóndres diu que segons nota oficial facilitada al ministeri de la Guerra, las pérduas que han sofert los inglesos al Sud-Africa, son 36,559 homes, sense contar los ferits.

Nova-York.—Se diu que en Bressi era l' individuo més influyent del grupo anarquista de Patterson.

Lo complot pera assessinar al Rey Humbert va tramarse á la redacció del periódich «Las cuestions socials».

Se confirma que la policía de Milán ha trobat importants documents relatius al complot.

Londres.—Un telegrama d' Hong-Kong diu, que 'l virrey interí ha capturat 40 piratas.

A Canton els forts están defensats per moltas tropas y reforsadas las guarnicions.

Lo quefe rus Nicanow ab dos batallons ha destruit Chi-ri-ga y atacat á Sadalina.

El combat fou molt empenyat.

Los xinos van tenir pérduas de consideració.

Los russos tingueren 9 oficials y 169 soldats ferits.

—Per un telegrama de Llorens Marquez se sab que 'l tinent Galaand, que combatía á las filas boers, y era corresponsal de «Le Mátin», ha caygut en poder dels inglesos y será conduit á Ceylan ó bé á Santa Elena.

Imp. C. Ferrando, Plassa de la Constitució, 7.

PASTILLAS FONT

Cloro-Boro-Sodicas á la Cocaina y al Mentol

Son lo millor remey en las laringitis caterrals en general, amigdalitis y faringo-laringitis, tant exudativa com ulcerosa y granulosa; tos faringea, ronquera, afonía y en general en las inflamacions de la gola, etc.

Dipósit general. Farmacia de A. SERRA.—REUS.

De venta en totas las bonas farmacias y principals droguerias.

MIRACULOSOS ❖ CONFITS
Ó INJECCIÓ ANTIVENÉREOS Y ROOB ANTISIFILITICH COSTANZI

A. SALVATI COSTANZI
Carrer Diputació, 435.
Barcelona

No pochs envejosos sufreixen grandement per lo favor cada dia mès creixent que mereixen del públich de totas nacions los Remeys **Costanzi**, que han curat mils de malalts de **venéreo** y **sífilis** encare sent sos mals crónichs de més de 20 anys.

Dits medicaments son d' efecte tan maravellós pera 'ls *estrenyiments uretrals*, que en 20 ó 30 dias están totalment curats, evitant además las perillosas *candeltllas*. En dos ó tres dias será radicalment curada la *purgació* recent y en cinch ó sis dias la *crónica* y gota militar. Inmillorable pera las *úlceras* y *fluix blanch* de las *donas*, *arenillas* y *catarros* de la *vejiga*, *escozores uretrales*, *cálculs*, *retencions d' orina* y *demés infeccions genito urinarias* y especialment la *sífilis* encarque sía hereditaria. Pera la curació de la *sífilis*, lo Roob ha donat probas patents d' una superioritat incontestable sobre tots los antisifilítichs fins ara coneguts, perque es l' únich que no conté *Ioduro de Potasio* ni cap *sustancia Mercurial*. Per lo contrari, la missió del Roob estriba precisament en contrarrestar los efectes de tals sustancias, tan desastrosos pera la salut, ja que com es sabut causan malaltías no molt fácils de curar. Lo Roob te además la ventatja de poderse usar ab profit en cualsevol mes del any. Als incrèdols se 'ls hi admet lo pago una vegada curats, previ lo tracte especial y exclusiu ab l' inventor. *Carrer Diputació, 435, Barcelona.*—Preu de la **Injecció Costanzi**, pessetas 4. Preu dels Confits antivenéreos pera quins no vulguin usar injeccions, pesseta 5. Roob antisifilítich, lo Frasco, pessetas 4. Pera provincias afegir pessetas 1'00. Dits medicaments están de venta en totas las Farmacias. A Reus en la Farmacia de **D. Anton Serra**, Arrabal de Santa Anna, *80*, en la del **Dr. Carpa** y en la Droguería de **D. Francisco Freixa** Plassa de Prim, 1.

Interessant als viticultors

CARTILLA RÚSTICA
PERA US DEL CULTIVADOR
DE LA
VINYA AMERICANA
PUBLICADA
Per la Redacció de «El Labriego»

Vista la bona acullida que ha merescut la primera edició d' aquesta CARTILLA RÚSTICA impresa en idioma catalá, tota vegada que 's vegé agotada en un breu espay de temps, la Redacció de «El Labriego» cregué convenient procedir á sa reimpresió al castellá, degudament aumentada.

Dita CARTILLA la forma un volúmen en 8.º major de 440 páginas y 's ven al preu de 6 rals l' exemplar en aquesta imprempta.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUISSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

Societat general de transports marítims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Agost de 1900

Línea directa pera 'l Rio de la Plata

Sortirán de Barcelona directament pera Montevideo y Buenos-Aires los magnífichs y rápits vapors francesos

lo dia 11 de Agost lo vapor «Espagne»
lo dia 21 de » lo » «France»

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C.ª, Plassa de Palacio.—Barcelona.

Ferrocarril económich de Reus á Salou
Servey de trens
que regirá desde 'l 1 de Juliol de 1890.

SORTIDAS DE REUS			SORTIDAS DE SALOU		
A las	4'10	matí	A las	4'56	matí
»	5'45	»	»	6'30	»
»	7'20	»	»	7'21	»
»	8'09	»	»	8'10	»
»	9'00	»	»	10'01	»
»	10'48	»	»	10'49	»
A las	12'35	tarde	A las	2'33	tarde
»	2'32	»	»	3'15	»
»	3'14	»	»	3'57	»
»	3'56	»	»	4'39	»
»	4'38	»	»	5'21	»
»	5'20	»	»	6'03	»
»	6'02	»	»	6'45	»
»	6'44	»	A las	7'25	nit
»	7'24	»	»	8'15	»

Servey de trens combinats desde la Closa de Mestres á la estació.

SORTIDAS DE LA CLOSA DE MESTRES

Matí: 5'40, 7'12, 8'00, 8'45, 10'40.

Tarde: 12'30, 2'15, 3'10, 3'52, 4'34, 5'16, 5'58, 6'40, 7'20.

Lo tren que surt de Reus á las 4'10 del matí y 'l que surt de Salou á las 8'15 de la nit no tenen enllàs ab lo tranvía.

Servey dels trens de viatjers

De Mora á Reus

SORTIDA		ARRIBADA
4'19 m.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe	7'54 m.
5'45 m.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe.........	7'01 m.
8'41 m.	tren mercancías cotxes de 2.ª y 3.ª classe	12'31 t.
11'02 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe	1'53 t.
5'23 t.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe	8'48 n.

De Reus á Mora

SORTDA		ARRIBADA
7'01 m.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe	9'49 m.
1'26 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe	3'14 t.
3'28 t.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe	6'29 t.
7'03 n.	tren de id. ab cotxes 2.ª y 3.ª classe	10'06 n.
9'23 n.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe.........	10'31 n.

De Reus á Barcelona

SORTIDA		ARRIBADA	
4'13 m.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe (1)	8'22 m.	Línea Vilanova
4'13 m.	» » » » » » »	9'41 m.	» Vilafranca
7'09 m.	tren exprés ab cotxes de primera classe.......	9'21 m.	
1'01 t.	tren de mercancías ab cotxes 2.ª y 3.ª classe	7'34 n.	
1'59 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª clase.....	5'08 t.	
6'35 t.	tren mixto ab cotxes de 2.ª classe (2).	10'13 n.	

De Barcelona á Reus

SORTIDA		ARRIBADA	
5'25 m.	tren mixto ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe (3)	10'17 m.	Línea Vilafranca
9'51 m.	tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe	1'01 t.	
11'15 m.	tren mercancías ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe	6'35 t.	
1'55 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe	5'31 t.	
7'02 t.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe...........	9'15 n.	

Reus 1 de Juliol de 1899.

(1) Trasbort á Sant Vicens.
(2) Idem á Roda y Sant Vicens.
(3) Idem á Sant Vicens y Roda.

Publicacions regionalistas que 's reben en aquesta Redacció.

«La Renaixensa», diari de Catalunya, «Diari de Catalunya», diari de Catalunya», «La Nació Catalana», Quinzenali de Catalunya, «L' Art del Pagés», quinzenari, «L' Aurora», mensual de Catalunya, «Lo Teatro Regional», setmanari de Barcelona.—«La Veu de Montserrat», setmanari de Catalunya, de Vich.—«La Costa de Llevant», setmanari de Catalunya, de Blanes.—«L' Olotí», setmanari de Catalunya, de Olot.—«Las Cuatre Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafranca del Panadés.—Lo Gironés», setmanari de Catalunya, de Girona.—«La Veu del Vallés» setmanari de Catalunya, de Granollers.—«El Vendrellense», setmanari de Catalunya» del Vendrell.—«La Revista Gallega», setmanari de la Coruña (Galicia).—«Euskalduna», «Euskazale», setmanaris de Bilbao (Biscaya).—«El Eco del Guadalope», setmanari de Alcañiz (Aragó).

OJO ✕ AGRICULTORS ✕ OJO

Si voleu conservar vostra Vinya, Olivera, Taronjer Llimoner y arbres fruyters, proben lo polvo SUBLIMIOR que á donat molt bons resultats á Fransa, segons marca registrada que posseheix son inventor y fabricant, Mr. Claria de Toulouse, contra las malaltías Mildiu, Blach Rot, Oidium, Codrilis, Antraenosa, Ayrala, Pulgons diversos Altisa, Liquens y Musgos, sense necessitat de sofre ni sulfat.
Dirigirse á son representant en aquesta D. MATÍAS ESTEVE, (kiosco), passeig Mata.